

Halina Wojciechowska

Świbie, pow. Gliwice. Stanowisko 16

Informator Archeologiczny : badania 4, 87-88

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPLAWIE, pow. Września

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Poznaniu

Stanowisko 1

Badania prowadził mgr Dobromir Durczewski. Finansował WKZ w Poznaniu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ludności kultury łużyckiej z okresu halsztackiego. Osada z okresu wczesnośredniowiecznego.

Cmentarzysko oznaczone jako stanowisko 1 położone jest na skraju terasy nadwarciańskiej w odległości około 200 m na południowy wschód od zabudowań gospodarczych. W czasie badań ratowniczych odkryto 28 grobów ciałopalnych. Położone one były w piasku zmieszany ze żwirem na głębokości od 20 do 70 cm. Wyróżniono wśród nich 12 pochówków popielnicowych oraz 14 jamowych, dwa były zniszczone. Spośród wszystkich grobów tylko jeden posiadał bruk, natomiast trzy zawierały obstawy kamienne. Pochówki popielnicowe jak i jamowe zawierały przeważnie kilka przystawek, ustawionych w większości prosto. Jedynie dwa groby posiadały ich więcej, gdyż w jednym przypadku 11 a w drugim 16 przystawek. Część naczyń była rytualnie zniszczona. W 10 grobach obok ceramiki znaleziono przedmioty takie jak. kółka, spirale, bransolety, naszyjnik, szpilę z brązu, paciorki z niebieskiego szkliwa, fragmenty noży i grot oszczepu z żelaza.

Na stanowisku 1 obok grobów kultury łużyckiej odkryto 3 jamy. Dwie z nich zawierały po jednym nożu żelaznym, a trzecia grzebień rogowy. W każdej z jam znaleziono oprócz tego ułamki ceramiczne oraz kości zwierzęce. Jamy pochodzą z okresu wczesnośredniowiecznego i dątować je można na VII—IXw.

STRACHÓW, pow. Wrocław

patrz neolit

STRZELCE, pow. Mogilno

patrz epoka brązu

Stanowisko 4

SZCZECIN-NIEMIERZYN

patrz epoka brązu

ŚWIBIE, pow. Gliwice

Muzeum w Gliwicach

Stanowisko 16

Badania prowadziła mgr Halina Wojciechowska. Badania wznowiono po dwuletniej przerwie. Był to ósmy sezon wykopalski. Finansowało Muzeum w Gliwicach i Towarzystwo Miłośników Ziemi Gliwickiej. Cmentarzisko grupy górnośląsko-małopolskiej kultury łużyckiej z okresu halsztackiego.

Prowadzono badania na cmentarzysku kultury łużyckiej o mieszanym obrządku grzebalnym. Założeniem prac było uchwycenie północnej i zachodniej granicy cmentarzyska. Leży ono w odległości około 1,5 km na północ od wsi Świbie, na wydnie piaszczystej porośniętej lasem sosnowym, na skraju lasu. Uchwycono północny zasięg obiektu, natomiast zachodniej granicy cmentarzyska nie udało się ustalić. Odkryto 26 grobów, w tym 16 szkieletowych i 10 ciałopalnych. Podobnie, jak w latach ubiegłych i w tym roku wszystkie jamy grobów szkieletowych w kształcie wydłużonego prostokąta, były wyraźnie widoczne, usytuowane na linii północ-południe, z głową zmarłego w północnej części jamy. W większości były to groby ludzi dorosłych. Prawie wszystkie jamy posiadały obstawy kamienne. Kilka grobów przykrywał bruk kamienny. Zaobserwowano również wystąpienie zestawu naczyń nad jamą grobową, w skład którego wchodziły: naczynie wazowate przykryte przykrywką płaską, misa i czerpak. Jamy grobowe były bogato wyposażone. Przy głowie zmarłego natrafiono z reguły na 3 naczynia: garnek jajowaty, czerpak i misę, czasem czarękę. Z przedmiotów brązowych znajdowano: zawieszki skroniowe spiralne, naszyjniki, bransolety z pręta, szpile i nagołenniki. Z żelaza wykonane były, oprócz typowych ozdób, narzędzia: noże i siekiery. W grobie Nr 193 wystąpiło po raz pierwszy na tym cmentarzysku, okucie pochwy. W grobach szkieletowych natrafiano również na szczątki kostne, zęby oraz na fragmenty tkanin.

Groby ciałopalne reprezentowane były przez dwie formy pochówku: popielnicową i jamową. W grobach popielnicowych, obok naczyń z kośćmi znajdowały się przedmioty brązowe przepalone wtórnie, a mianowicie: guziki, szpile, i brzytwa. W grobach ciałopalnych, jamowych składano niekiedy obok przepalonych kości małe naczynia (czerpaki, czarki) oraz ozdoby brązowe i żelazne, wtórnie przepalone. W jednym przypadku zaobserwowano wkopanie w grób szkieletowy (Nr 193) grobu ciałopalnego jamowego (Nr 194). Analiza tych dwóch grobów da cenne wskazówki do sprecyzowania faz chronologicznych cmentarzyska.

Na podstawie wystąpienia w inwentarzu grobowym szpil z łabędzią szyjką i z tarczką spiralną, siekierek z bocznymi wyrostkami i z tulejką można datować cmentarzisko w Świbiu ogólnie na okres halsztacki. Typowy obrządek grzebalny pozwala zaliczyć je do grupy górnośląsko-małopolskiej kultury łużyckiej.

Badania będą kontynuowane w 1971 r.